

2026-08-31

YTTRANDE

Nacka kommuns dnr: KFKS-2026-00274

Remitteringsinstans dnr: S2026/00236

Yttrande över betänkandet Rättssäker samhällsvård för barn och unga från Socialdepartementet

Sammanfattning

Nacka kommun tillstyrker i huvudsak utredningens förslag och bedömer att förslagen bidrar till att stärka barnrättsperspektivet och rättssäkerheten inom samhällsvården för barn och unga. Förslagen ligger i linje med barnkonventionen och bidrar till att tydliggöra barnets ställning som rättighetsbärare, bland annat genom att stärka barnets möjligheter att komma till tals och få sin inställning beaktad.

Nacka kommun avstyrker förslaget om åklagares interimistiska beslut vid omedelbart omhändertagande, eftersom det kan innebära att beslut fattas utifrån andra bedömningsgrunder än socialtjänstens helhetsbedömning och därmed påverka rättssäkerheten negativt.

Övergripande synpunkter

Nacka kommun tillstyrker i huvudsak utredningens förslag och bedömer att förslagen bidrar till att stärka barnrättsperspektivet och rättssäkerheten inom samhällsvården för barn och unga. Förslagen ligger i linje med barnkonventionen och bidrar till att tydliggöra barnets ställning som rättighetsbärare, bland annat genom att stärka barnets möjligheter att komma till tals och få sin inställning beaktad.

Nacka kommun ser särskilt positivt på att förslagen bidrar till ökad tydlighet och förutsebarhet i tillämpningen samt skapar bättre förutsättningar för systematisk uppföljning av vården. Kommunen ser även positivt på möjligheten att tillföra kompletterande sakkunskap i LVU-mål.

En begränsad och subsidiär befogenhet för åklagare att fatta interimistiskt beslut om omedelbart omhändertagande för tillfällig vård (avsnitt 4.9.2)

Nacka kommun avstyrker förslaget att ge åklagare en begränsad och subsidiär befogenhet att fatta interimistiska beslut om omedelbara omhändertaganden enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga. Nacka kommun bedömer att socialnämndens verksamhet ska vara organiserad på ett sådant sätt att behöriga beslutsfattare alltid är tillgängliga för att fatta dessa beslut.

Nacka kommun anser att det finns en påtaglig risk att ett sådant system skulle leda till att beslut fattas utifrån andra bedömningsgrunder än de som gäller inom socialtjänsten. Åklagare verkar inom ett straffprocessuellt system där fokus ligger på juridiska beviskrav, medan socialtjänstens uppdrag är att göra en bred och framåtsyftande helhetsbedömning av barnets behov av skydd, omsorg och långsiktiga utveckling. En överföring av beslutsbefogenhet, även i undantagsfall, riskerar därför att försvaga barnskyddsperspektivet.

Detta kan i sin tur leda till att beslut om omedelbart omhändertagande fattas på ett mindre heltäckande underlag, vilket ökar risken för både felaktiga ingripanden och uteblivna skyddsinsatser. Vidare finns en risk för oklar ansvarsfördelning mellan åklagare och socialnämnd, vilket kan påverka rättssäkerheten och effektiviteten i processen.

Mot denna bakgrund bedömer kommunen att de eventuella vinster som förslaget syftar till att uppnå inte uppväger de risker som identifierats. Nacka kommun anser därför att nuvarande ordning bör behållas och att fokus i stället bör ligga på att säkerställa tillgängliga och fungerande beslutsvägar inom socialtjänsten.

Eftersom Nacka kommun avstyrker förslaget om åklagares befogenhet att fatta interimistiska beslut om omedelbart omhändertagande enligt LVU saknas det skäl att genomföra den föreslagna ändringen i offentlighets- och sekretesslagen.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande
Nacka kommun

Victor Kilén
Stadsdirektör
Nacka kommun